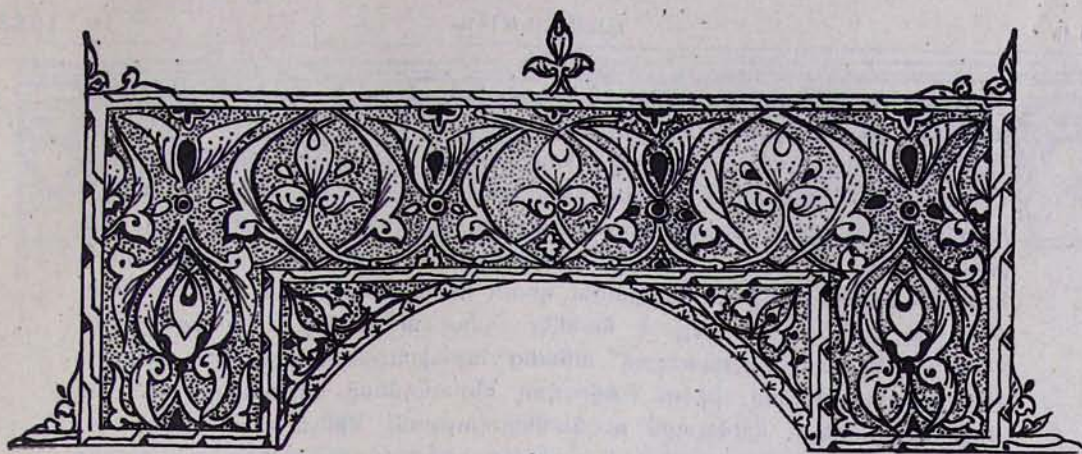

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԵՆ Ա
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԱՐՏԱՍԱՆՎԱԾ
ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ
(3 ապրիլ 1988 թ.)

«Յանուն Հոր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

«Այսօր յարեաւ ի մեռելոց փեսայն անմահ եւ երկնաւոր
Քեզ առեալիք խնդութեան հարսն ի յերկրէ եկեղեցի» (Շարական):
Սիրելի հավատացյալ զավակներ Մեր,

«Այսօր մեռելներից հարություն է առել երկնավոր անմահ փեսան, քեզ
ավետիս խնդությամբ՝ ով եկեղեցի, հարսդ երկրավոր»:

Մեր Մայր Եկեղեցու երանելի հայրերը, զմայելի ոգեշնչումով եւ փա-
ռաբանել Քրիստոսի հրաշալի Հարության ավետիսը, շարականների եր-
գերով, որոնք փոխանցվել են սերնդից սերունդ և հասել մեզ, մեր օրե-
րին, որպէս մեր հոգիների անուշաբույր բալասան, որպէս լուսեղեն երա-
զանք, որպէս հույս փրկության:

Եկեք լսենք մեր նախնյաց ձայնը նույն շարականներով մեզ հասած՝

«Արարիչը Աստված ի խաչ բարձրացավ և մեղքերով մեռչալներին,
խաչափայտի ճաշակմամբ նորոգյալ կենդանացրեց, որով հալածվեց ան-
գիտության խավարը և գիտության լույսը ծագեց՝ մեռելներից հարություն
առած Քրիստոսով»:

Այսպէս ահա, նաև մեր օրերին լույս բաշխող ավետիսը Քրիստոսի
Հարության, վերստին իր ճառագայթներն է տարածում մեր հոգիների վրա
և լուսավորում մեր կյանքը: Սուրբ Հարության հրաշք պահը, այդ լույսի
ճանապարհով մեզանից ամեն մեկին մղում է մեր հալացքը դարձնել դե-
պի մեր ներաշխարհը և խորհրդածել մեր կյանքի իմաստի մասին, մղում
է մեզ ձերբազատվել մեղքի կապանքներից ու ապրել երազանքը մեր հո-
գիների փրկության, հավիտենական կյանքին արժանանալու մեծ հույսով:

Հոգու անմահության հույսը, խարսխվում է մանավանդ Քրիստոսի
Հարության ճշմարտության վրա: Պողոս առաքյալը, այս հույսն է, որ զո-
րացնում է մեր մեջ, ասելով՝ «Արդ Քրիստոս յարուցեալ է ի մեռելոց, առա-

ջին պտուղ մնջեցելոց. քանզի մարդով եղև մահ. և մարդով յարութիւն մեռելոց» (Ա. Կորնթ. ԺԵ 20—21):

Քրիստոսի զոհաբերությունը խաչափաչտի վրա և նրա հաղթական Հարությունը, դարեր շարունակ մշտապես ուղեկցել են մեր բարեպաշտ մախնիներին, իրենց կյանքի ճանապարհին, մանավանդ դառնությանց, հալածանքների ու մահատակությանց օրերին, երբ նրանք համբերությամբ կրել են իրենց խաչը ու պայքարել դառն ճակատագրի դեմ, այն հավատքով, որ մահվամբ կարելի է հասնել ճշմարիտ կյանքի, զոհաբերումով՝ հաղթանակի և տառապանքով՝ անանց ուրախությունների: Այս ապրումներով, տեսիլքներով, իրար հաջորդող սերունդները ամրապնդել են մեր ազգի գոյատևելու հավատքն ու կամեցողությունը մինչև մեր օրերը:

Մեր մախնիները ապրել են Քրիստոսի Հարության տեսիլքով՝ դարեր ու դարեր, և իրենց աչքերը փակել հավերժական կյանքի արժանանալու հույսով, սրբազան ժառանգություն թողնելով այդ հույսը մեզ՝ այսօրվաններին, որ ապրում ենք նույն հույզերով, նույն սպասումներով, հավատալով, թե մենք բոլորս, ի Հայաստան և ի սփյուռս աշխարհի, գտնվում ենք հրաշք Հարության շնորհների ներքև:

Հավատում ենք նաև, ինչպես մեր մախնիք, որ Հարության ճառագայթումը աշխարհի վրա, ճառագայթումն է արդարության արեգակի, որ լուսավորում է նաև մեր ազգի կյանքի ճանապարհը, արդարության հաղթության հույսով, զի «արդարների ջահը լուսավորվում է, իսկ անօրեններինը՝ հանգում» (Առակք Սողոմոնի):

Մեր կյանքի ջահը լուսավոր է մնացել նաև մեր օրերին, զի բազում փորձություններից և զոհաբերություններից հետո, մանավանդ 1915 թվի ահավոր ողբերգությունից հետո, մեր Մայր Եկեղեցին ու ժողովուրդը, թե ի սփյուռս աշխարհի և թե մանավանդ մեր մայր հողի, ապրում են հոգևոր ու նյութական վերաշինության և ազգային զարթոնքի մի շրջան, արդար սպասումների իրականացման տեսիլքով: Մնում է, որ բոլոր հայերը, ուր էլ որ գտնվեն, ուղիղ տեսնեն և գնահատեն մեր հայրենական ներկան, ուղիղ տեսնեն ու գնահատեն մեր ժողովրդի և հայրենիքի հիմնական շահերը, չմոռանան անցյալի փորձառություններն ու հուսախաբությունները, և համահայկական միասնությամբ մնան հաստատուն ու անալլալ՝ մեկ ազգ, մեկ հայրենիք, մեկ Եկեղեցի նշանաբանի ներքո: Սուրբ Էջմիածինը օրհնում է այդ ոգին, օրհնում է այդ միասնությունը, օրհնում է հայրենաշեն աշխատանքի ու պայքարի ճանապարհը:

Այս օրերին սույն խոհերը առավել այժմեական են հնչում բոլորիս համար, զի արդարության զգացումով տոգորված մեր ողջ ժողովուրդը, վերջին երկու ամիսների ընթացքում, Լեռնային Ղարաբաղի իր եղբայրների և քույրերի օրինական սպասումներին մեցուկ կանգնեց՝ խաղաղ ու կարգապահ արտահայտություններով, թե մեր մայր երկրում, թե սփյուռքում, հավատալով առաջադրված հարցերի բարվոք լուծման, սահմանադրական, ժողովրդավարական սկզբունքների և խորհրդային ազգությունների անքակտելի եղբայրության հիմքերի վրա:

Փրկչին մեր Քրիստոսի Հարության հաղթանակը թող մնա նաև այսօր և միշտ, մեր ազգի զավակների ներշնչանքն ու ստուգությունը:

«Շնորհք Սուրբ Յարութեան Տեառն մերոյ Հիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ այժմ և միշտ». ամեն: